

FI

FI

FI

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 22.12.2005
KOM(2005) 680 lopullinen

-

**KOMMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

**EU:n toiminta liikuntakasvatuksen alalla: Euroopan liikuntakasvatuksen teemavuoden
(EYES 2004) saavutusten hyödyntäminen**

{SEC(2005)1741}

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

**EU:n toiminta liikuntakasvatuksen alalla: Euroopan liikuntakasvatuksen teemavuoden
(EYES 2004) saavutusten hyödyntäminen**

”Orandum est ut sit mens sana in corpore sano¹”
(Decimus Junius Juvenalis ajanlaskumme ensimmäisellä vuosisadalla)

”Iloa Liikkeellä”
(EYES 2004:n tunnuslause)

1. Johdanto

Tällä tiedonannolla vastataan Euroopan parlamentin ja neuvoston komissiolle esittämään pyyntöön raportoida Euroopan liikuntakasvatuksen teemavuoden 2004 (EYES 2004) aikana toteutetuista toimenpiteistä teemavuodesta tehdyn päätöksen² 12 artiklan mukaisesti.

Tiedonannossa esitellään teemavuoden keskeiset saavutukset sekä ehdotuksia liikuntakasvatuksen alalla toteutettaviksi jatkotoimiksi. Tiedonannon liitteenä olevassa komission valmisteluasiakirjassa luodaan katsaus liikuntakasvatuksen teemavuoden 2004 osana toteutettuihin toimiin ja toimintoihin. Komission raportit ja ehdotukset perustuvat riippumattomaan arviointiin³.

Liikuntakasvatuksen teemavuodella pyrittiin lisäämään tietoisuutta mahdollisuuksista hyödyntää liikuntaa kasvatusmenetelmänä ja sosiaalisen osallisuuden edistämisen välineenä. Teemavuoden viestinä on ollut, että liikuntaa voidaan ja sitä pitää käyttää sekä virallisissa rakenteissa tapahtuvan (virallisen) oppimisen että niiden ulkopuolella tapahtuvan (epävirallisen) oppimisen välineenä monikulttuurisissa yhteiskunnissamme.

Oppilaitokset, urheilujärjestöt ja viranomaiset tekivät teemavuoden aikana yhteistyötä reilua peliä, suvaitsevaisuutta, ryhmätyötä sekä sääntöjen ja vastustajan kunnioittamista koskevien arvojen välittämiseksi liikunnan kautta kansalaisille ja etenkin nuorille.

Aloitteen eurooppalaisessa kansalaisyhteiskunnassa herättämien odotusten, vuoden aikana todettujen konkreettisten tavoitteiden ja myönteisten vaikutusten (ks. osa 2) vuoksi aloite ansaitsee asianmukaiset poliittiset jatkotoimet (ks. osa 3).

2. EYES 2004:n täytäntöönpano ja keskeiset tulokset

2.1. Tavoitteet ja saavutetut tulokset

Teemavuoden laajempänä tavoitteena oli liikuntakasvatuksen edistäminen virallisessa

¹ Terve sielu terveessä ruumiissa.

² Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 291/2003/EY (EYVL L 43, 18.2.2003, s. 1).

³ Eureval-C3E:n laatima arviointiraportti:
http://www.europa.eu.int/comm/sport/action_sports/aees/aees_en.html#Evaluation.

ja epävirallisessa oppimisessa sekä sosiaalisen osallisuuden edistämisvälineenä tietojen ja taitojen kehittämiseksi kannustamalla oppilaitosten ja urheilujärjestöjen välistä yhteistyötä.

Teemavuoden kohdennettumpia tavoitteita olivat vapaaehtoistoiminnan sekä oppilasvaihtojen edistäminen liikuntatoiminnan kautta, muita heikommassa asemassa olevien sosiaalisen osallisuuden edistäminen ja älyllisen ja fyysisen toiminnan välisen suhteen tasapainottaminen kouluelämässä.

Tavoitteen saavuttamiseksi toteutettiin tiedotus- ja viestintätoimia sekä lukuisia hankkeita ja aloitteita. Saaduista tuloksista tärkeimmät ovat seuraavat:

- Toimintaan osallistui 25 jäsenvaltiota ja kolme EFTA-/ETA-maata: Islanti, Liechtenstein ja Norja.
- Rahoitusta sai 167 hanketta 1 643:sta sitä hakeneesta.
- Virallisen koulutuksen alalla toteutettiin 66 hanketta: 22 hanketta koski liikunnan sisällyttämistä kouluelämään, 21 edisti vaihtotoiminnan kasvatuksellista arvoa, 17 käsitteli liikunnan käyttämistä terveemmän elämäntavan edistämisessä ja 6 käsitteli kilpaurheiluun osallistuvien nuorien urheilijoiden koulutusta.
- Epävirallisen oppimisen alalla toteutettiin 60 hanketta, joissa liikunnan arvoja käytettiin nuorille (47 hanketta) ja aikuisille (13 hanketta) suunnatuissa toiminnoissa. Näistä 25 hanketta hyödynsi liikuntaa yhteiskunnallisesti heikossa asemassa olevien ryhmien integroimisessa, 12 käsitteli vammaisuutta ja 4 epävirallista oppimista vapaaehtoistoiminnan kautta.
- Teemavuoden avaamisen ja päättämisen yhteydessä järjestettiin 30 juhlatapahtumaa.
- Teemavuosi oli edustettuna 12 kansainvälisessä tapahtumassa, muun muassa Euro 2004 -tapahtumassa sekä olympialaisissa ja paraolympialaisissa.
- Kaksi eurobarometriä.

Toimien kohderyhminä olivat poliittiset päättäjät, opettajat, oppilaat ja opiskelijat, urheilujärjestöjen johtajat, nuoriso ja heikossa asemassa olevat sosiaaliryhmät.

2.2. Täytäntöönpano

2.2.1. Yhteistyö sidosryhmien kanssa

Aloitteen menestyminen perustui sujuvaan ja jatkuvaan yhteistyöhön jäsenvaltioiden ja Euroopan kansalaisyhteiskunnan kanssa. Teemavuotta koskevan päätöksen hyväksymisen yhteydessä saavutettua laajaa yhteisymmärrystä vahvisti kaikkien asianosaisten aktiivinen osallistuminen sen täytäntöönpanoon.

Osallistujamaiden välinen yhteistyö toteutettiin neuvoo-antavan komitean välityksellä. Komiteaan osallistuivat koulutuksesta ja urheilusta vastaavien ministeriöiden edustajat lähes kaikista osallistujamaista. Siitä on tullut koulutus- ja urheiluasioissa

toimivaltaisten viranomaisten ensimmäinen vakiintunut eurooppalainen verkosto, joka tarjoaa mahdollisuuden rikkaaseen vuorovaikutukseen sekä Euroopan että kansallisella tasolla. Yhteistyötä täydensi jäsenvaltioiden nimeämien kansallisten koordinoitujen verkosto. Nämä elimet vastasivat aloitteen kansallisesta koordinoinnista ja täytäntöönpanosta.

Teemavuoden tavoitteiden saavuttamiseen vaikutti keskeisesti myös Euroopan kansalaisyhteiskunnan ja etenkin Sport Movement -liikkeen aktiivinen osallistuminen.

EU:n toimielimet osallistuivat aktiivisesti teemavuoden järjestelyihin. Euroopan parlamentti oli mukana teemavuoden aikana useissa tapahtumissa ja toimissa, esimerkiksi erityisen EYES-päivän tapahtumissa paraolympialaisten yhteydessä Ateenassa. Euroopan talous- ja sosiaalikomitea ja alueiden komitea pitivät urheilukysymystä hyvin esillä vuoden 2004 toiminnassaan ja järjestivät erilaisia tapahtumia, jotka lisäsivät aloitteen näkyvyyttä.

Komissio teki teemavuoden aikana yhteistyötä Euroopan neuvoston kanssa muun muassa yhteisrahoittamalla hanketta, joka koski koulutusta ja demokraattista kansalaisuutta Euroopassa. Osana kansainvälisen urheilun ja liikuntakasvatuksen vuoden 2005 valmisteluita käynnistettiin Unescon kanssa hedelmällinen keskustelu toimintojen jatkamiseksi vuonna 2005.

2.2.2. *Johdonmukaisuus ja täydentävyys*

Toimintaan osallistuneet ovat todenneet yksimielisesti EYES 2004:n ja kansallisten ja paikallisten liikuntakasvatustoimien yhteisvaikutuksen. Teemavuosi tarjosi alan toimijoille yhteistyö- ja verkostointimahdollisuuksia, joita ei olisi syntynyt ilman yhteisön toimintaa. Lisäksi se mahdollisti hyvien toimintatapojen vaihtamisen ja sai aikaan erilaisia hyödyllisiä kerrannaisvaikutuksia.

- Osallistujamaat varasivat teemavuoteen käytettävissä olevaa EU:n rahoitusta vastaavan määrän rahoittaakseen hankkeita, joita ei ollut valittu puuttuvan rahoitusosuuden vuoksi.
- Osallistujamaat käynnistivät pilottitoimia, joilla pyrittiin edistämään älyllisen ja fyysisen toiminnan välisen suhteen tasapainottamista kouluelämässä (esimerkiksi kilpailu, jossa palkittiin ”liikunnallisimmat koulut” kahdeksassa jäsenvaltiossa).
- Eri hallintotasot (valtakunnallinen, alueellinen ja paikallinen taso) olivat voimakkaasti mukana liikuntakasvatusta edistävien toimien ja ohjelmien käynnistämisessä. Jopa ohjelmaan osallistumattomissa maissa – esimerkiksi Romaniassa – käynnistettiin valtakunnallisia aloitteita EYES 2004:n tavoitteiden saavuttamiseksi.
- Lukuisat julkisten tai yksityisten järjestöjen toteuttamat aloitteet saivat EU:lta moraalista tukea ja luvan käyttää EYES-logoa.
- Teemavuosi sai aikaan yhteisvaikutusta Sokrates- ja Nuoriso-ohjelmien sekä tupakoinnin ja syrjinnän vastaisten kampanjoiden kanssa (esimerkiksi Nuoriso-ohjelmasta rahoitettiin 603 liikuntaa käyttävää hanketta vuonna 2004).

- Teemavuoden yhteydessä tilattiin neljä tutkimusta tietämyksen lisäämiseksi liikuntakasvatuksen eri näkökohdista⁴.

Teemavuotta voidaan näin ollen pitää sekä sisäisesti (teemavuoden eri toimenpiteiden ja toimien tasolla) että ulkoisesti (yhteisvaikutus muiden kansallisten tai eurooppalaisten toimintalinjojen kanssa) johdonmukaisena aloitteena. Tämä on erityisen merkillepantavaa kansallisten ja paikallisten liikuntakasvatustoimien välisen johdonmukaisuuden osalta.

2.3. Vaikutusten arviointi

Ehdotuspyynnön yhteydessä saatiin huomattava määrä hakemuksia, mikä oli osoituksena huomattavista odotuksista ja liikuntakasvatusalan konkreettisten aloitteiden tarpeesta eurooppalaisessa yhteiskunnassa.

Teemavuosi sai hankkeita edistämällä liikkeelle tuhansia järjestöjä Euroopassa. Sen myötä luotiin ja kehitettiin kestäviä verkostoja ja usein uusia kumppanuuksia koulutuksen ja liikunnan välille, EES 2004 -aloitteesta saatiin lukuisia esimerkkejä hyvistä toimintatavoista, jotka ylittivät teemavuoden verkostointisaavutukset.

Keskeiset vaikutukset olivat seuraavat:

- huomattava myönteinen vaikutus urheilun ja liikunnan kasvatuksellisten arvojen levittämiseen
- myötävaikutus liikuntakasvatuksen toimien merkityksen tunnustamiseen
- myönteinen vaikutus eurooppalaisten asenteiden muuttumiseen tällä alalla.

Komission viesti on levinnyt liikuntakasvatuksen asiantuntijoiden piirissä, ja poliitikot, urheilu- ja koulutusjohtajat ja tieteenharjoittajat ovat näkyvästi hyväksyneet EYES 2004 -teemavuoden edistämät aatteet. Tietoja toteutetuista hankkeista levitettiin Euroopassa laajalti Cd-romilla. Useista innovatiivisista toiminnoista on kuitenkin syytä tiedottaa laajemmin asianosaisten lisäksi (Internet, kokoukset jne.) myös poliittisin lisätoimin.

Teemavuoteen osallistuneet oppilaitokset ja urheilujärjestöt ovat todenneet vuoden täyttäneet niiden odotukset. Voidaan siis sanoa, että aloite saavutti tavoitteensa.

Teemavuoden vaikutukset ovat kuitenkin olleet rajoittuneempia esimerkiksi seuraavien seikkojen osalta: urheilun käyttäminen muita heikommassa asemassa olevien ryhmien sosiaalisen osallisuuden edistämiseksi, älyllisen ja fyysisen toiminnan välisen suhteen tasapainottaminen kouluelämässä ja vapaaehtoistoiminnan ja opiskelijavaihtojen myönteisen vaikutuksen esiin tuominen. Myös näillä aloilla toteutettiin hankkeita, joista osa oli hyvin innovatiivisia, mutta niiden vaikutusta ei vielä voida pitää riittävänä.

Asenteet, jotka koskevat tarvetta integroida liikunta paremmin viralliseen ja epäviralliseen koulutukseen, ovat muuttuneet, mikä on johtanut oppilaitosten ja

⁴ http://europa.eu.int/comm/sport/whatsup/index_en.html

urheilujärjestöjen verkostoitumiseen ja yhteistyön kohentamiseen. Ei kuitenkaan ole itsestään selvää, että nämä teesit toteutettaisiin käytännössä. Tarvitaan poliittista lisätukea.

3. Tarve jatkaa toimintaa liikuntakasvauksen alalla

Nizzassa kokoontunut Eurooppa-neuvosto tunnusti urheilun kasvatusarvot⁵ kehottaen yhteisön toimielimiä ottamaan ne asianmukaisesti huomioon perustamissopimuksen määräysten mukaisesti toteuttamissaan toimituksissa, koska urheilulla on merkitystä ihmisten identiteetin luomisessa, kuten Amsterdamin sopimukseen liitteenä olevassa julistuksessa N:o 29 todetaan. Eurooppa-neuvosto korosti Nizzan julistuksessa, että ”vaikka yhteisöllä ei ole suoraa toimivaltaa tällä alalla, sen on otettava huomioon urheilun erityispiirteet, joka ovat seurausta sen yhteiskunnallisesta sekä koulutukseen ja kulttuuriin liittyvästä merkityksestä”.

Neuvosto antoi 17. joulukuuta 1999 liikuntaharrastusta koulun ulkopuolisena oppimisena Euroopan yhteisön Nuoriso-ohjelman yhteydessä koskevan päätöslauselman⁶, jossa se kehotti komissiota suunnittelemaan yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa johdonmukaisen lähestymistavan liikuntaan liittyvien oppimismahdollisuuksien hyödyntämiseksi, koska liikuntatoiminnalla voi olla kansalaisyhteiskunnan lujittamista edistävää pedagogista arvoa. Tätä epäviralliseen oppimiseen liittyvää näkökohtaa on tuonut esiin myös Euroopan parlamentti, joka korosti liikunnan kasvatuksellisia ja sosiaalisia arvoja sekä sen merkitystä rasismien ja muukalaisvihan torjumisessa⁷.

EYES 2004 -teemavuosi antoi vastauksen sekä julistukseen että päätöslauselmaan. Euroopan kansalaisten ja toimielinten myönteinen reagointi teemavuoteen on korostanut tarvetta lujittaa urheilumaailman sekä virallisen ja epävirallisen koulutuksen välisiä yhteyksiä ja yhteistyötä, jotta EU:n kansalaiset voivat hankkia paremmat valmiudet vastataksaan yhä nopeammin muuttuvien ja erilaistuvien yhteiskuntien asettamiin haasteisiin (82 prosenttia kansalaisista kannatti liikunnan aseman vahvistamista koulutuksessa ja 63 prosenttia kannatti EU:n, urheilujärjestöjen ja kansallisten hallitusten välisen yhteistyön lujittamista vuonna 2004⁸).

3.1. Odotukset virallisen koulutuksen piirissä

Tutkimukset ovat osoittaneet, että säännöllinen liikunta kohentaa mielenterveyttä ja fyysistä terveyttä, ja sen myönteinen vaikutus oppimisprosessiin tunnustetaan nykyisin yleisesti. Virallisessa koulutuksessa voitaisiin hyödyntää paremmin liikunnan kautta tulevia arvoja, joiden avulla voidaan kehittää tietämystä, motivaatiota, taitoja, valmiutta henkilökohtaisiin ponnistuksiin sekä sosiaalisia taitoja – ryhmätyöskentelykykyä, suvaitsevaisuutta, reilun pelin henkeä ja häviämisen taitoa – monikulttuurisessa ympäristössä. Näin ollen liikunta on olennaisen tärkeää virallisen koulutuksen yhteydessä hankittaessa ja kehitettäessä avaintaitoja⁹, joita jokainen

⁵ Puheenjohtajan päätelmiin liitetty julistus IV, Eurooppa-neuvosto 7.–9.12.2000.

⁶ EYVL C 8, 12.1.2000, s. 5.

⁷ EYVL C 135, 7.5.2001, s. 274.

⁸ Erityiseen Eurobarometriin nro 312 (Citizens of the European Union and sport) annetut vastaukset, joulukuu 2004.

tarvitsee henkilökohtaisen onnistumisen tunteen, sosiaalisen osallisuuden ja työllistyvyyden saavuttamiseksi.

Virallisella koulutuksella on huomattava merkitys myös sikäli, että se kannustaa omaksumaan säännölliseen liikuntaan johtavia tapoja ja ehkäisee epäterveellisiä elämäntapoja. Tämä on erittäin tärkeää, sillä kansalaisten terveys vaikuttaa olevan heikkenemässä liikunnan puutteen vuoksi. Virallisessa koulutuksessa edistetään lisäksi liikunta-ammateissa työskentelevien ammattitaitoa ja parannetaan liikuntaympäristön laatua ja turvallisuutta. Tämä seikka liittyy läheisesti liikunta-alan tutkintojen ja pätevyysien jatkuvaan kehittämiseen Euroopan tasolla (kehittämisestä suurin osa toteutetaan epävirallisen oppimisen kautta), jonka tueksi laaditaan tulevaisuudessa yhteiset viitetasot tutkintojen tunnustamista koskevien eurooppalaisten puitteiden¹⁰ yhteydessä.

Koulutuksella ja liikunnalla on näin ollen yhteisiä haasteita, ja ne voivat molemmat tarjota soveltuvia vastauksia Euroopan kansalaisille, jos hedelmällinen ajatustenvaihto saadaan käyntiin.

EYES 2004 on osaltaan lisännyt Euroopan kansalaisten odotuksia sellaisen toiminnan suhteen, jolla pyritään hyödyntämään liikunnan kasvatuksellisia ja sosiaalisia arvoja virallisessa koulutuksessa. Teemavuotteen kohdistuneet odotukset ovat johtaneet seuraaviin keskeisiin vaatimuksiin ja ideoihin:

- Käytetään kansallista asiantuntemusta siihen, että lisätään EU:n tasolla tietoisuutta ja tietoa urheilun ja liikunnan osuudesta koulutyössä ja edistetään niiden laitosten ja järjestöjen aseman tunnustamista, jotka edistävät urheilutoiminnan integroimista koulumaailmaan (esim. edistämällä sitä, että jäsenvaltiot tunnistavat liikuntaympäristöiset koulut EU-tasolla määriteltujen kriteerien perusteella).
- Lisätään tietoisuutta siitä, että oppilaitosten ja urheilujärjestöjen tiiviimmällä yhteistyöllä lisätään niiden molempien kykyä hyödyntää liikunnan tarjoamia mahdollisuuksia sellaisten avaintaitojen – ihmissuhde- ja sosiaalisten taitojen, kulttuurien välisten valmiuksien ja kansalaisuuteen liittyvien taitojen – hankkimiseen ja kehittämiseen, joita nuoret ja aikuiset tarvitsevat aikuiselämässä.
- Parannetaan liikunta-ammateissa työskentelevien opettamiseen osallistuvien tahojen (esim. kouluttajien ja urheilujohtajien) pätevyysien tunnustamista, jotta voidaan hyödyntää täysimääräisesti alan työllistymismahdollisuudet ja edistää tällä tavoin Euroopan sosiaalista yhteenkuuluvuutta.
- Hyödynnetään urheilun ja liikunnan tarjoamat mahdollisuudet virallisessa koulutuksessa liikunnan vähenemiseen ja passiiviseen elämäntapaan vievien nykyisten kehityssuuntauksien muuttamiseksi.
- Hyödynnetään kokonaisuudessaan EYES 2004 -teemavuoden tulokset käyttäen hyväksi sen aikana kehitettyjä hyviä toimintatapoja sekä mahdollisuuksia rahoittaa

⁹ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston suositukseksi elinikäisen oppimisen avaintaidoista, KOM(2005) 548 lopullinen.

¹⁰ Commission staff working document: Towards a European Qualifications Framework for Lifelong Learning, SEC(2005) 957.

liikuntatoimintaan perustuvia hankkeita ja aloitteita.

3.2. Odotukset epävirallisen koulutuksen piirissä

Urheilu saavuttaa kaikki kansalaiset riippumatta heidän sukupuolestaan, rodustaan, iästään ja sosiaalisesta tai taloudellisesta taustastaan, ja EYES 2004 -teemavuoden aikana kävi ilmi, että kiinnostus liikunnan käyttämiseen epävirallisen oppimisen välineenä on kasvamassa. Teemavuoden kuluessa on osoitettu, että Euroopan kansalaisyhteiskunta haluaa käyttää liikuntaa epävirallisessa oppimisessa ja välineenä, jonka avulla edistetään sosiaalista osallisuutta, kehitetään kulttuurienvälistä vuoropuhelua ja torjutaan syrjintää, etenkin rasismia ja muukalaisvihaa.

Sekä urheilu- että nuorisjärjestöt ovat entistä tietoisempia omien alojensa välisistä yhteisvaikutuksista ja Nuoriso-ohjelman tarjoamista mahdollisuuksista. Teemavuosi on myös lisännyt yhteisvaikutuksia aktiivisen kansalaisuuden alalla. Liikunnan harrastaminen on kehittäväää sellaisenaan, ja lisäksi sen kasvatusvaikutus liittyy urheiluseurojen ja -järjestöjen toimintaan osallistumiseen, jolla edistetään kansalaisyhteiskuntaa opettamalla demokraattisia arvoja käytännössä.

EYES 2004 on lisäksi osoittanut, että yhteistyöstä sosiaalisen osallisuuden, nuorisoasioiden ja aktiivisen kansalaisuuden aloilla toimivien organisaatioiden kanssa voi olla huomattavaa hyötyä urheilujärjestöille, koska sen myötä niiden sosiaalinen tehtävä huomataan ja se vahvistuu.

Teemavuoden Euroopan kansalaisissa herättämien odotuksien tuloksena on noussut esiin seuraavia ajatuksia ja vaatimuksia:

- Käytetään kansallista asiantuntemusta siihen, että lisätään liikunnan tarjoamien mahdollisuuksien ymmärtämistä ja niiden hyödyntämistä epävirallisessa oppimisessa.
- Lisätään tietoisuutta liikunnan tarjoamista mahdollisuuksista epävirallisen oppimisen välineenä liikunnan parissa (seuroissa, liitoissa jne.) työskentelevien ihmisten ja esimerkiksi nuorisotoiminnan, aktiivisen kansalaisuuden, syrjinnän vastustamisen, sosiaalisen osallisuuden ja rasismien vastustamisen aloilla toimivien muiden kuin liikuntaorganisaatioiden parissa.
- Edistetään sitä, että EU:n tasolla tunnustetaan liikunnan vapaaehtoistoiminnan merkitys virallisen ja epävirallisen oppimisen välineenä ja rohkaistaan nuoria osallistumaan aktiivisesti urheilujärjestöihin, jotta he voivat hyödyntää liikunnan tarjoamat mahdollisuudet uusien taitojen ja kansalaisarvojen hankkimisessa.
- Käytetään paremmin hyödyksi liikunnan kasvatuksellinen arvo käyttämällä sitä vaihtojen edistämiseen ja hyödyntämällä epäviralliseen oppimiseen ja aktiiviseen kansalaisuuteen liittyvien EU-ohjelmien yhteydessä toteutettavien liikunta-aloitteiden väliset yhteisvaikutukset.

3.3. Seuranta Euroopan komissiossa

EYES 2004 toi esiin tarpeen integroida liikunta paremmin viralliseen ja epäviralliseen koulutukseen ja oppimiseen sekä verkostoida oppilaitoksia ja urheilujärjestöjä ja

parantaa niiden välistä yhteistyötä. Vaikka teemavuosi vaikutti asenteiden muuttumiseen, EU:n tasolla tarvitaan silti lisätoimia.

Komissio ottaa huomioon kansalaisten teemavuoden aikana esittämät toimintavaatimukset ja varmistaa – toimivaltansa rajoissa ja ottaen täysimääräisesti huomioon toissijaisuusperiaatteen ja oppilaitosten ja urheilujärjestöjen riippumattomuuden – EYES 2004 -teemavuoden jatkotoimet seuraavien linjausten mukaisesti:

- Toteutetaan uusia tutkimuksia, järjestetään lisää asiantuntijakokouksia ja käynnistetään uusia Eurobarometrejä, joiden avulla lisätään EU:n tasolla tietoisuutta ja tietoa urheilun ja liikunnan merkityksestä virallisessa ja epävirallisessa koulutuksessa.
- Järjestetään edelleen kokouksia koulutuksesta ja liikunnasta vastaavien viranomaisten kanssa ja laajennetaan kokouksia molempien alojen sidosryhmiin tietoisuuden lisäämiseksi siitä, että koulutus- ja liikunta-alojen tiiviimmästä yhteistyöstä on hyötyä niille molemmille.
- Tehostetaan Sport Movement -liikkeen kanssa käytävää liikunnan kasvatuksellisia ja sosiaalisia tehtäviä käsittelevää vuoropuhelua ja näitä aiheita koskevaa yhteistyötä (esim. vapaaehtoistoiminta, etenkin naisten osallistuminen urheilutoimintaan, rasismien ja muukalaisvihan torjunta, koulutus ja nuorten urheilijoiden suojelu).
- Hyödynnetään mahdollisuuksia rahoittaa liikuntahankkeita ja -aloitteita erilaisista EU-toimista, esimerkiksi tulevia teemavuosia koskevista aloitteista¹¹ ja EU:n uudesta elinikäistä oppimista koskevasta integroidusta toimintaohjelmasta. Hyödynnetään liikunnan kasvatuksellinen arvo kansalaisten vaihtohankkeissa käyttämällä hyväksi liikunnan, nuorisotoiminnan ja kansalaisten aloitteiden välisiä yhteisvaikutuksia EU:n nuorisotoimintaohjelman (Youth in Action) ja Kansalaisten Eurooppa -ohjelman yhteydessä.
- Parannetaan liikunta-alan ammattilaisten tutkintojen tunnustamista¹² (esim. sisällyttämällä liikunta-ala yhteisiin laadunvarmistuspuitteisiin, joilla tuetaan ammatillisen koulutuksen laadun kehittämistä ja uudistamista) ja lisään ammattilaisten liikkuvuutta (esim. sisällyttämällä liikunta-ala eurooppalaiseen opintosuoritusten ja arvosanojen siirtojärjestelmään ammatillisessa koulutuksessa), koska tällä alalla voi syntyä huomattava määrä työpaikkoja ja ala voi näin ollen edistää Euroopan sosiaalista yhteenkuuluvuutta.
- Lisätään tietoisuutta liikunnan vaikutuksesta liikalihavuuskehityksen muuttamiseen varmistamalla liikunta-alan yhteistyö EU-tasolla ja edistämällä koulutus- ja liikunta-alojen eurooppalaisten sidosryhmien osallistumista ruokavaliota, liikuntaa ja terveyttä käsittelevään Euroopan toimintafoorumiin.

¹¹ Esimerkiksi ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi Euroopan kulttuurienvälisen vuoropuhelun teemavuodesta (2008), KOM(2005) 467, 5.10.2005.

¹² Säännelyjen ammattien alojen ammattipätevyyden tunnustamista koskeva oikeudellisesti sitova EU-säädös on ammattipätevyyden tunnustamisesta annettu direktiivi (EUVL L 255, 30.9.2005).

4. Päätelmät

Teemavuodesta tehdyn päätöksen pääasialliset tavoitteet on saavutettu. Vuoden aikana on Euroopan parlamentin, Euroopan talous- ja sosiaalikomitean sekä alueiden komitean tuella lisätty tietoisuutta liikunnan merkityksestä kasvatuksellisenä välineenä. Euroopan tasolla on luotu johdonmukainen yhteistyöverkosto, ja myös kansallista yhteistyötä on tiivistetty. Oppilaitokset, urheilujärjestöt, viranomaiset ja hallitukset on saatu laajasti liikkeelle.

Vuoden aikana on todettu, että kansalaisyhteiskunta pitää erittäin tärkeänä EU:n toimintaa liikuntakasvatuksen alalla. Tämä koskee etenkin EU:n toimintaa koulutus- ja liikunta-alojen sekä hallitusten välisen yhteistyön lujittamiseksi.

Edellä olevan perusteella komissio

- (1) panee merkille EYES 2004 -teemavuoden tulokset ja tarpeen tuoda aloitetta esiin sekä hyödyntää ja levittää hyviä toimintatapoja,
- (2) kehittää toimintaansa tässä tiedonannossa ehdotettujen linjausten mukaisesti lisätäkseen tietoa liikuntakasvatuksen alalla, edistääkseen jäsenvaltioiden ja koulutus- ja liikunta-alojen yhteistyötä, tehostaakseen liikunnan hyödyntämistä EU:n eri toimenpiteissä, lisätäkseen liikunta-alan tutkintojen ja taitojen tunnustamista ja edistääkseen fyysistä toimintaa,
- (3) kehottaa neuvostoa, Euroopan parlamenttia, Euroopan talous- ja sosiaalikomiteaa ja alueiden komiteaa tunnustamaan EYES 2004 -teemavuoden vaikutukset ja myönteiset tulokset ja ottamaan työssään huomioon teemavuoden aikana heränneet odotukset.